

پیرۆکی زیانم

له‌خۆراوه دووچاری گرفت دیم

ئارام به‌شی یه‌که‌م

له‌گه‌ل ماله‌وه‌شیا ن په‌یدا کرد، براکانی تابلی راستگۆ پاک بوون، به‌لام باوکیان به‌عسیکی زۆر تووربو تووند بوو، من هه‌رگیز که‌یفم پینه‌ده‌هات، پینواییو منداله‌کانیشی که‌سیان که‌یفیان پینه‌ده‌هات، به‌لام چونکه باوکیان بوو، به‌رپرس بوو، پارهی هه‌بوو ده‌بوایه ریزی لینگرن، زۆر جارن که‌چه‌که له‌لای من زه‌می باوکی ده‌کردو ده‌گوت: "هه‌موومان خه‌ز ده‌که‌ین بماناته ئه‌و‌روپا و لیتره ده‌ریانمان بکات"

من زۆر به‌پارێزه‌وه لێیان نزیک ده‌بوومه‌وه، به‌لام ئه‌وان هۆگری من ببوون، براکانی هه‌زیان ده‌کرد له‌گه‌ل من بینه کوردستان، به‌لام من له‌بنه‌ماله‌یه‌کی ئه‌وان کیشه‌و دواتریش هاتنی ئه‌وان کیشه‌و گرفتی له‌گه‌ل خه‌مه‌کانم بۆ دروست ده‌کردم، به‌تایه‌تی خالم که زۆر رقی له‌عه‌رب ده‌بۆوه، هه‌میشه ئامۆژگاری ده‌کردم که خۆم له‌وان دور بکرم و تیکه‌لاویان نه‌که‌م. من هه‌رگیز نه‌مه‌ده‌ویست دلی خالم له‌خۆم بره‌نجینم، هه‌م خالم بوو، خۆشمه‌ده‌ویست هه‌میش ئه‌گه‌ر هاوکاری ئه‌و نه‌بوایه نه‌مه‌ده‌توانی درێژه به‌خویندن بده‌م.

من هه‌ولم دها خۆیان لی بکیشمه‌وه، که‌چی ئه‌وان زیاترم لیم ده‌هاتنه‌ پێش، به‌رده‌وام به‌دوام ده‌هاتن، له‌گه‌ل خۆیان بۆ گه‌شت و گه‌ران ده‌یانبردم، بۆ شوینی وا ده‌چووین که زۆر ده‌ترسام، چونکه زۆر له‌خۆم و بنه‌ماله‌که‌م به‌رزتر بوو، کاتێ بۆ ئاهه‌نگی به‌رپرسه گه‌وره‌کان بانگه‌پشت ده‌کران، منیان له‌گه‌ل خۆیان دا ده‌برد، روژیکان له‌ ئاهه‌نگی زۆر خۆش دانیشبووین، براکانی چووبون سه‌مایان ده‌کرد، ئه‌و له‌تانیشت منه‌وه دانیشبوو، پینشیاری کرد منیش بچم، سه‌مای عه‌ره‌بی بکه‌م، من ره‌تم کرده‌وه، دواتر ئه‌قینی خۆی پینشکه‌ش کردم و داوای لیک‌کردم خاوازیی بکه‌م، گوتی: خۆ ئه‌مه‌ش ره‌ت ناکه‌یته‌وه!؟

به‌یه‌که‌وه سه‌عیان ده‌کرد، چه‌ند جاریک له‌چیشته‌خانه‌ی زانگۆ ده‌عه‌وتی کردم، من نه‌مه‌ده‌ویست خۆم بشکینه‌وه، ناچار هه‌ندیجار منیش خواردم بۆ ده‌گری، روژیکان گوتی: "من له‌ماله‌وه باسی تۆم کردووه، دایکم و براکانم خه‌ز ده‌که‌ن بتاسن، بۆیه روژی هه‌ینی میوانی ئیمه‌یت"

راسته‌یه‌کی من نه‌مه‌ده‌ویست تیکه‌لاوی بنه‌ماله‌که‌یان بکه‌م، چونکه باوکی به‌رپرسیاربوو، هه‌مووشیان به‌عسی بوون، ده‌ترسام کورده‌کان بۆنی نامۆییم لیکه‌ن و رقم لێهه‌لگیرن، چونکه ئه‌و کوردانه‌ی که ده‌بوونه به‌عسی و تیکه‌لاوی به‌عسیه‌کانیان ده‌کرد له‌نیو فیرخاوه‌کاندا ناخۆشه‌ویست ده‌بوون، به‌خراپه‌ ناویان ده‌ده‌کرد، بۆیه نه‌مه‌ده‌ویست ناوی خۆم پیس بکه‌م، هه‌ولم دها خۆم له‌و کورپه‌و له‌و کچه‌ دور بکه‌مه‌وه، که‌چی ئه‌وان روژ دای روژ زیاتر لیم نزیک ده‌بوونه‌وه. هه‌رچۆنی بوو ده‌عه‌وتی که‌چه‌که‌م په‌سند کرد، روژی دیاریکراو خۆی براییکی به‌ ئۆتۆمبیلیکی مۆدیل به‌رز به‌دوامدا هاتن. زۆر به‌گه‌رمی پینشوازیان لیکردم، دایکی و براکانی هینده ریزیان لیکرتم که شه‌رم له‌خۆم ده‌کرد. فراوینیکی زۆر خۆشیا ن ئاماده‌کردبوو، به‌لام له‌شه‌رماندا که‌م بۆ خورا، ئه‌وانیش ده‌یانزانی شه‌رم ده‌که‌م بۆیه ته‌نیا جییان هینشین، ئه‌ویش گاته‌ی له‌گه‌لدا ده‌کردم و هانی دهدام زیاتر بچۆم. من نه‌مه‌ده‌ویست خۆم بشکینه‌وه، سویندم ده‌خوارد که له‌وه زیاترم بۆ ناخوړیت، که‌چی هینشا برسیم بوو. ئیدی به‌وه‌زیه‌وه ناسیاویم

ده‌بۆوه، که‌یفی به‌قاسیه نه‌ده‌هات، خه‌زی ده‌کرد له‌عیراق دور بکه‌ویته‌وه، به‌لام چونکه باوکی به‌رپرسیاریکی گه‌وره‌بوو ئیدی به‌ناچاریه‌وه ماپۆوه. ئه‌گه‌رچی کوربه‌عه‌ره‌به‌که ته‌نیا مه‌به‌ستی ئه‌وه‌بوو ده‌رچی، به‌لام که‌چه‌که خه‌زی به‌خویندن ده‌کرد و ده‌ویست نمره‌ی باش وه‌ده‌ست بیتی، به‌وه‌زیه‌شه‌وه زیاتر خۆی له‌من نزیک ده‌کردو، ئیدی وای لیهات روژانه ده‌چووینه کتییخانه‌و

ئه‌وه‌یان پیندراوو له‌نزیکه‌وه هاوڕینه‌تی کورپکی دیکه بکه‌ن، بۆیه کاتیک له‌زانگۆ تیکه‌لاویبووین، گرفت و کیشه‌ی جۆراوجۆر په‌یده‌ده‌بوو، هه‌ندیک له‌کورانی سه‌ره‌رۆ توانج و پلاریان له‌کچان ده‌گرت، نامه‌یان بۆ ده‌ناردن، لیفاسک و کتیه‌یان لینه‌رده‌گرتن وگولاویان پیندا ده‌پژاندن! ریکه‌یان لینه‌ده‌گرتن و داوای خۆشه‌ویستیان لینه‌ده‌کرن، ئه‌مانه‌ش کیشه‌و گرفتی زۆری لینه‌ده‌که‌وته‌وه، هه‌م مامۆستاگان چاودیزیان ده‌کردین، هه‌میش خۆبه‌خۆ وه‌کو پاسه‌وان به‌داوای یه‌کتیه‌وه ده‌گه‌راین. من لێبراوانه‌ خۆم به‌ وانه‌کانمه‌وه خه‌ریک ده‌کرد، بیرم له‌خویندن و ده‌رچوون ده‌کرده‌وه، به‌وه‌زیه‌شه‌وه ده‌رفه‌تی خۆشه‌ویستی و دلاری و خه‌زلیکردن نه‌بوو، هه‌رچه‌نده منیش وه‌ک گه‌نجانی دیکه خه‌زم ده‌کرد که‌سیکی شیوا، لیهاتوو، جوان و تیکه‌یشه‌شتوو بۆ هاوسه‌ری ژیانم هه‌لبژێرم، به‌لام پینواییو تاخویندن ته‌واو ده‌که‌م نابن بیره‌له‌ هاوسه‌ریتی بکه‌مه‌وه!

شه‌وو روژ ده‌مخویند، یان له‌پۆل داووم و گویم له‌ مامۆستاگان ده‌گرت، یان ده‌چومه کتییخانه‌و به‌ وانه‌کانم داده‌چووومه‌وه، مه‌شق و راهینانم ده‌کرد. به‌وه‌زیه‌شه‌وه له‌هاوپیله‌که‌مانم دا‌برابووم، فیرخاوازیکی زیه‌رک بووم و تیکه‌لاوی هه‌موو که‌سیکم نه‌ده‌کرد، گۆشه‌گیرو نامۆ بووم، به‌لام زۆریک له‌هاوپیله‌که‌مانم خه‌زیان ده‌کرد خۆیان لیم نزیک بکه‌نه‌وه‌وه سوود له‌ زاناریه‌کانم وه‌بگرن. یه‌کێک له‌وان کورپکی عه‌ره‌بی موسلاوی بوو، هه‌م به‌عسیکی تۆخ، هه‌میش زۆر نه‌ده‌کرد، رقی له‌شه‌رو کوشتا رقی له‌ کورد ده‌بۆوه، به‌لام زۆر خۆی له‌من نزیک ده‌کرده‌وه، هه‌ولیده‌دا سوودم لینه‌وه‌رگیری، منیش هه‌م لینی ده‌ترسام و هه‌میش زۆرم رقی لینه‌ده‌بۆوه، به‌لام ناچار هاوکاریم ده‌کرد، جار جار هه‌و کورپه‌وه کچیکی عه‌ره‌ب خۆی لیم نزیک کرده‌وه، ئه‌ویش به‌عسی بوو، به‌لام کورپکی خۆشده‌ویست، جیاوازی له‌نیوان کورپو عه‌ره‌ب دا نه‌ده‌کرد، رقی له‌شه‌رو کوشتا

یه‌که‌مین سالی زانگۆم ده‌یان بیه‌وه‌وری و یادگاری تال و شیرینی بۆ به‌جیه‌پشتووم، ئه‌و ساله‌یان وه‌ک زۆریه‌ی فیرخاوازی دیکه له‌جیه‌پشتی دیکه‌دا خۆم ده‌دیته‌وه، ژینگه‌ی کۆلیژ، تیکه‌لاوی کوران و کچان، سه‌ختی وانه‌کان، نه‌داری و ده‌ست ته‌نگی، گیروده‌بوون به‌ئه‌قین و ده‌یان گرفتاری دیکه که‌ناکرئ لیره‌دا هه‌موویان بگێرمه‌وه، به‌لام ناشرکئ ئه‌و به‌شه‌ی ژیانم که‌ ده‌رده‌سه‌ری و کویزه‌وری بۆ هینابووم له‌بیری بکه‌م.

من هه‌رچه‌نده ئه‌ندامی بنه‌ماله‌یه‌کی هه‌ژار بووم، به‌لام خالم ئه‌رکی درێژه‌پیندانی خویندنی له‌به‌غداد له‌ئه‌ستو گرت، ئه‌و مه‌ردانه هاته‌پیش و خۆی پینشیاری پیکردم و گوتی: "ئارام گیان! من به‌لینم به‌ ویژدانی خۆم داووبو ئه‌گه‌ر تۆ نمره‌یه‌کی باش وه‌ده‌ست به‌ینی و له‌کۆلیژیکی به‌رز وه‌ر بگيریت ئه‌وه من هاوکاریت ده‌که‌م و ناهیلیم ناومید ببيت" راستیه‌که‌ی هه‌رواش ده‌رچوو تاخویندم ته‌واوکرد خالم مانگانه‌ پارهی بۆ ده‌ناردم، ئه‌گه‌ر هاوکاری ئه‌و نه‌بوایه‌ خویندم بۆ ته‌واو نه‌ده‌کرا.

پینواییه‌یه‌که‌مین سالی زانگۆ نه‌ک به‌ته‌نیا بۆ من به‌لکو بۆ زۆریه‌ی فیرخاوازی دیکه گۆرانکاری پیوه‌دیاریبوو. ئیمه‌ چونکه له‌کۆمه‌لگه‌یه‌کی کۆنه‌پارێز باره‌ینزاریبووین و بۆمان نه‌بوو له‌نزیکه‌وه هاوڕینه‌تی ره‌گه‌زی پیچه‌وانه‌ی خۆمان بکه‌ین، نه‌گوره‌کان ده‌رفه‌تی ئه‌وه‌یان بۆ ره‌خسابوو له‌نزیکه‌وه هاوڕینه‌تی کچان بکه‌ن، نه‌کچانیشت ریگه‌ی

سیفهری پوچهل کرده‌وه، ئه‌وانه و ده‌یان پرسیا ری دیکه‌ی له‌م بابته‌هه‌ پرسیا ری بی ولامن. چه‌ند جار ئه‌م جۆره ده‌رفه‌تانه‌مان له‌کیس چووه؟ زۆر دور نارۆین، ئه‌و ده‌رفه‌ته‌ی که‌ له‌کۆره‌وه‌که‌ی سالی 1991 بۆمان هه‌لکه‌وت زۆر له‌بار و گرینگ بوو، که‌ داوای جه‌نگی جیهانی دووم هه‌لی ئاوا له‌بار بۆ کورد نه‌ره‌خساوه بۆ ئه‌وه‌ی ئالای ئازادی و سه‌ربه‌خۆی نه‌ته‌وه‌ی خۆی به‌رز کاته‌وه.

کۆمه‌لکۆزی و ژینوسایدی رابردو، ئه‌نفال و کیمیابارانی هه‌له‌بجه و ده‌یان تراژیدیا له‌م بابته‌ نه‌یتوانی ویژدانی نوسنوی ئورویا و ئامریکا و دنیا به‌ژینتی، به‌لام کۆره‌وه‌که‌ی سالی 1991 گه‌لی کورد روی میدیای جیهانی به‌ره‌و روی خۆی سورانه‌وه. مخابن، سه‌رکردایه‌تی کورد نه‌یتوانی ئه‌م هه‌له‌ زیننه‌ش بقۆزیته‌وه. بۆ بۆ ۴۴۴۴۴۴؟

گۆران ئەمیری ســـوید

به‌ریه‌به‌ری کونفرانسه‌که‌ میسیو لیوژ ژۆرژ که‌ سیاسه‌تمه‌داریکی فه‌رانسه‌وی بوو. سه‌ره‌تای کونفرانسه‌که‌ی، کاتژمیری 11ی به‌یانی به‌هینانه گۆزی ژینوساید وه‌ کوشتا ری به‌کۆمه‌لی ئه‌رمه‌نیه‌کان به‌ده‌ستی له‌شکری ترکی عوسمانی ده‌ستی پیکرد. هه‌موو زله‌نیزه به‌شداره‌کانی کونفرانس داوای مشتو م، هاوده‌نگ و هاورنه‌گ بوون که ئه‌رمستان و سوریه و فه‌له‌ستین و عه‌ره‌بستان به‌یه‌کجاری له‌ ئیمپراتوری عوسمانی جیا بکریته‌وه و سه‌ربه‌خۆیان بدریتی. کاتژمیر 15ی هه‌مان روژ له‌ به‌شی ده‌می دانیشته‌که‌دا لیوژ ژۆرژ سه‌راسیمه و په‌شوکاو داوای لیوژردن بریاری کۆبوونه‌وی به‌یانی به‌م شیوه‌ راست ده‌کاته‌وه و ده‌لی: ولاتیکمان له‌ ناو ولاته‌کانی ئیمپراتوری عوسمانی له‌ بیر کردووه!! و له‌ لیسته‌که‌ هه‌لبه‌راوه، ئه‌م هه‌له‌یه‌ راست ده‌که‌ینه‌وه، ئه‌م ولاته‌ش ناوی کوردستانه‌! که‌ ده‌که‌ویته‌ نێوان ئه‌رمانستان و میژبووتامیا. ئه‌م جاهر پینشیا ری کرد ئه‌گه‌ر هه‌موو هاوده‌نگین با کوردستانیش بکه‌ویته‌ ناو لیسته‌ی ولاتانی سه‌ربه‌خۆ، بریاره‌که‌ په‌سند کرا.

له‌ کاتژمیر 11ی بایانی هه‌تا 15ی داوای نیه‌وه‌ری روژی 30 ژانویه‌ی سالی 1919 کوردستان که‌وتنه‌ نێو دیپلۆماسی نیوده‌وله‌تیه‌وه.

میشتکی تاکی کورد دا خولا بیه‌ته‌وه. به‌لام له‌قه‌فی گۆله‌ی گری گری و ئالوزی کیشه‌ی کورد دا بی ولام ماوه‌ته‌وه. کئ ده‌زانی بۆ؟ نزیکه‌ی 20 سال به‌ر له‌ ئیستا نوسراوه‌یه‌کی ئیسمایل بيشکچی نوسه‌ری به‌ناوانگی تورک و دۆستی دیزیی کوردم خوینده‌وه، زۆر توره‌ بووم. ناوبراو ده‌لی زانایه‌کی باستان ناس له‌گه‌شتیکدا له‌ئه‌فریقا ته‌ماح له‌ وینه‌یه‌کی هه‌لکه‌ندراو له‌ سه‌ر داریک ده‌کات، به‌لام توشی توره‌یی و هه‌ره‌شه‌ی دانیشتوانی ئه‌م شوینه‌ ده‌بی و پنی ده‌لین ده‌ست له‌ هه‌یج به‌رد و خۆل و داریکی ئیمه‌ ناده‌یت، ئه‌وانه‌ ملکی ئیمه‌ن، میژووی ئیمه‌ن. به‌لام هه‌مان زانا به‌ که‌ناری دیچه‌ و فرات دا تیده‌په‌ریت، کوردان به‌ لیشاو، به‌خۆپایی یادگاری باپیرانیان، به‌ردی به‌نرخ و شتی ئانتیک و میژووییان به‌ زۆر و به‌ به‌لاش پینشکه‌ش ده‌کردم. ئه‌م زانایه‌ ده‌لئ هه‌ستی ولات خۆشه‌ویستی و نیشتمان په‌روه‌ری و نه‌ته‌وه‌یی لای کوردان زۆر لاوازه، زمانم لال تۆبه و سه‌د تۆبه ئیستا منیش به‌و قه‌ناعه‌ته‌ گه‌یشتووم!! من کارم به‌ دۆژمن و داگیرکه‌ران نیه‌ چۆنی هه‌لسوکه‌وت له‌گه‌ل کرویین کارم به‌ خۆمان و رابردو و داهاتوی خۆمانه. کئ به‌رپرسه‌ له‌م گه‌شته‌ کاره‌ساته، کئ به‌رپرسی بی ولاتی ئیمه‌یه؟ خاخی خانی لیلیزابت بیکارد له‌ کتییی La qestion kurd ده‌نوسى: سالی 1919 بۆ یه‌که‌م جار کوردستان چوه ناو دیپلۆماسی نیوده‌وله‌تیه‌وه. هه‌روه‌ها ده‌لی: روژی 30 ژانویه‌ی سالی 1919 کونفرانسی ناشتی پاریس بیکه‌ات،

بیه‌زینی، تۆله‌یه‌ تۆله. زۆرجار ده‌پروانه‌ قه‌د و بالای، بیچم و شکل و شان و باهۆی عه‌ره‌بیکی، ترکیکی، فارسیک، به‌وردی له‌گل کوردیک پیکی ده‌گرم، وه‌ک فورمی ئاده‌میزاد، وه‌ک عه‌قل و شعور و رواه‌ت، کوردیش هه‌مان بیچم و قه‌واره‌ی هه‌یه. خاکیان، ئاومان، کان و سامانی ژینزه‌وی و سه‌زه‌ویمان ئه‌گه‌ر له‌ هی وانه‌ پر پیت تر نه‌بیت بی خیرتر نیه. ئه‌ی بۆچی سوریه‌ هه‌یه، لوبنان هه‌یه، ئوردون هه‌یه، مغولستان هه‌یه، ترکیه هه‌یه، ئه‌ی بۆ کوردستان نیه؟ شه‌و و روژ هه‌موو کات و ساتیک، ره‌نگه‌ ئه‌م پرسیا رانه‌ و ده‌یان پرسیا ری تر له‌م بابته‌ به‌

شه‌قشه‌قیتی پی بکه‌ن، زار به‌ستراو و زمان براو بی؟ ئه‌گه‌ر وا نیه‌ ئه‌ی چۆنه؟ میژوومان په‌ره‌ له‌ نه‌هامه‌ت و شکان، کاره‌سات و دۆران، خوین و کوشتا ربه‌و و قران. چه‌نده‌ی تاوانی داگیرکه‌ران، کولونیا لیزم و چی... ییمه‌؟ له‌ تیکشکان و تیکدان و پوخان و ویرانی چه‌نده‌ی تاوانی دووبه‌ره‌کی و دۆژمنایه‌تی، به‌ره‌ژه‌وه‌ندی خه‌له‌کی جیزبایه‌تی و سه‌رکرده‌ و سه‌روکی خۆمالیه‌؟ دۆستیکی قسه‌ خۆش ده‌لی با بیکیشین، ده‌ردی گیانمان بیت، جاریکی دی سه‌لاحه‌دین فیر نه‌بی به‌ گۆر ریچاردی شیردلدا بجیته‌وه و

پرسیاری بی ولام!

من قه‌ت باورم به‌ سیر و جادو، تووک و دوعا، نوشته و جه‌مبه‌ل، نه‌فرین و له‌عنه‌ت، شه‌وله‌بان و مۆته، جندۆکه و دیوه‌زمه، دیو و درنج، چاک و پیرو..... نه‌بووه. به‌لام ماوه‌یه‌که‌ توشی هه‌ندیک شک و گومان هاووم و له‌ سه‌ر باوه‌ری پیشوم نه‌ماوم. ئه‌وه‌نده‌ی میژوو له‌ بیری بی چ له‌ رابردو و چ له‌ حالدا که‌م نه‌ته‌وه هه‌یه که‌ به‌قه‌د کورد تووشی کاره‌سات و نه‌هامه‌تی هاتنی. ره‌نگه هه‌ر ئه‌وه‌ش بیت! ره‌نگه له‌ دل گران بی به‌لام وته‌ی حه‌ق تاله. راستی زۆر جار له‌خۆم پرسیا ر ده‌که‌م، تۆ بلی عه‌ره‌ب راست بکه‌ن که ئیمه له‌ ره‌چه‌له‌کی جن و شتی شاراوه‌ی له‌و جۆره‌ بین؟ تۆ بلی تورک راست بکه‌ن ئیمه‌ تورکین و کۆپیشین، جارجاه‌ش ده‌لیم قسه‌ی دۆژمن هه‌له‌به‌ستراو و بی بناوانه. تۆ بلی له‌ روژی له‌ دایک بوونی هه‌ر کوردیک چاره‌نوسی له‌ نیوچاوانی نوسرا بی که‌ ده‌بی کۆیله بی، بی ولات بی، تا ده‌شمه‌ری